EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 27. 5. 2015
COM(2015) 286 final

2015/0125 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o zavedení dočasných opatrení v oblasti medzinárodnej ochrany v prospech Talianska a Grécka

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

1.1. Európska migračná agenda

Európska komisia predložila 13. mája 2015 komplexnú európsku migračnú agendu[1], v ktorej sa na jednej strane uvádzajú okamžité opatrenia, ktoré Komisia navrhne v reakcii na krízovú situáciu v oblasti Stredozemného mora, a na strane druhej strednodobé a dlhodobé iniciatívy, ktoré treba prijať na zabezpečenie štrukturálnych riešení v záujme lepšieho zvládania migrácie vo všetkých jej aspektoch.

Komisia oznámila, že ako súčasť týchto okamžitých opatrení do konca mája navrhne mechanizmus na spustenie núdzového reakčného systému podľa článku 78 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ). V agende sa uznáva, že azylové systémy členských štátov v súčasnosti čelia nebývalému tlaku a ich prijímacie a vybavovacie kapacity už v dôsledku vysokého počtu migrantov prichádzajúcich najmä do členských štátov v prvej línii dosiahli svoje hranice. V agende sa oznámilo, že návrh na uplatnenie článku 78 ods. 3 bude zahŕňať dočasný distribučný systém pre osoby, ktoré jednoznačne potrebujú medzinárodnú ochranu, aby sa zabezpečila spravodlivá a vyvážená účasť všetkých členských štátov na tomto spoločnom úsilí. Do prílohy k agende bol začlenený distribučný kľúč založený na kritériách uvedených v tejto prílohe (HDP, počet obyvateľov, miera nezamestnanosti a počet žiadateľov o azyl a presídlených utečencov v minulosti).

V agende sa zdôraznilo, že rýchla reakcia, ktorá sa prijme ako odpoveď na súčasnú krízu v Stredozemí, musí slúžiť ako vzor, ako by mala EÚ reagovať na budúce krízy bez ohľadu na to, ktorá časť spoločných vonkajších hraníc od východu na západ i od severu na juh sa ocitne pod tlakom.

1.2. Uplatnenie článku 78 ods. 3 zmluvy v prípade Talianska a Grécka

V článku 78 ods. 3 zmluvy sa ako súčasť spoločnej azylovej politiky stanovuje osobitný právny základ na riešenie núdzových situácií. Umožňuje Rade, aby na základe návrhu Európskej komisie a po porade s Európskym parlamentom prijala dočasné opatrenia v prospech členského štátu, prípadne členských štátov čeliacich núdzovej situácii v dôsledku náhleho prílevu štátnych príslušníkov tretích krajín do jedného alebo viacerých členských štátov. Dočasné opatrenia uvedené v článku 78 ods. 3 majú výnimočný charakter. Môžu sa spustiť len vtedy, ak sa dosiahne určitý prah naliehavosti a závažnosti problémov, ktoré v azylovom systéme daného členského štátu (členských štátov) vzniknú v dôsledku náhleho prílevu štátnych príslušníkov tretích krajín.

Európska migračná agenda, nedávne vyhlásenie Európskej rady[2] aj uznesenie Európskeho parlamentu[3] predložené v súvislosti s nedávnymi tragickými udalosťami v Stredozemnom mori sa zhodujú v tom, že členské štáty v prvej línii sú konfrontované so špecifickými a naliehavými potrebami, a v tom, že je nevyhnutné posilniť vnútornú solidaritu a navrhnúť konkrétne opatrenia na podporu najviac postihnutých členských štátov.

Štatistické informácie o počtoch štátnych príslušníkov tretích krajín prichádzajúcich neregulárne do členských štátov v rokoch 2014 a 2015 vrátane tých, v ktorých prípade sa zdá, že sú jednoznačne odkázaní na medzinárodnú ochranu, potvrdzujú, že v súčasnosti čelia

---

1 COM(2015) 240 final, 13.5.2015.

2 Mimoriadne zasadnutie Európskej rady (23. apríla 2015), vyhlásenie, EUCO 18/15.

3 P8_TA(2015)0176, 28. apríla 2015.

mimoriadne vysokému migračnému tlaku dva členské štáty v prvej línii, konkrétne Taliansko a Grécko.

Podľa údajov agentúry Frontex boli v roku 2014 trasy vedúce stredným a východným Stredozemím skutočne hlavnými oblasťami neregulárneho prekračovania hraníc do EÚ a došlo na nich k viac ako 75 % všetkých neregulárnych prekročení hraníc. Len do Talianska prišlo v roku 2014 neregulárnym spôsobom vyše 170 000 migrantov, čo v porovnaní s rokom 2013 predstavuje nárast o 277 %. Neustály nárast bol zaznamenaný aj v Grécku, na ktorého územie vstúpilo viac ako 50 000 neregulárnych migrantov, čo oproti roku 2013 predstavuje nárast o 153 %. Štatistika za prvé mesiace roku 2015 v prípade Talianska potvrdzuje tento jasný trend. Grécko okrem toho v priebehu prvých štyroch mesiacov roku 2015 čelilo prudkému nárastu počtu neregulárnych prekročení hraníc, ktorý zodpovedá viac ako 50 % celkového počtu neregulárnych prekročení hraníc v roku 2014 (takmer 28 000 počas prvých štyroch mesiacov roku 2015 v porovnaní s celkovým počtom takmer 55 000 v roku 2014). Významný podiel na celkovom počte neregulárnych migrantov zaznamenaných v týchto dvoch regiónoch predstavovali migranti so štátnou príslušnosťou, ktorá podľa údajov Eurostatu spĺňa podmienky vysokej miery uznávania potreby medzinárodnej ochrany na úrovni EÚ (v roku 2014 mali Sýrčania a Eritrejčania, v prípade ktorých je miera uznávania na úrovni EÚ vyše 75 %, v Taliansku podiel viac ako 40 % a v Grécku viac ako 50 %).

Podľa Eurostatu požiadalo v Taliansku v roku 2014 o medzinárodnú ochranu 64 625 osôb v porovnaní s 26 920 osobami v roku 2013 (nárast o 143 %). Menší nárast počtu žiadostí bol zaznamenaný v Grécku, kde bolo žiadateľov 9 430 (nárast o 15 %).

Podľa údajov agentúry Frontex bola v roku 2014 ďalšou dôležitou migračnou trasou do EÚ trasa cez západný Balkán s počtom 43 357 neregulárnych prekročení hraníc (15 % z celkového počtu neregulárnych prekročení hraníc do EÚ). Väčšina migrantov, ktorí využívajú balkánsku trasu, však *prima facie* nepotrebuje medzinárodnú ochranu, keďže 51 % migrantov predstavujú Kosovčania.

Zemepisná poloha Talianska a Grécka a prebiehajúce konflikty v regióne v ich bezprostrednom susedstve spôsobujú, že budú v blízkej budúcnosti v dôsledku nebývalého prílivu migrantov na ich územia, ktorý podľa očakávaní nepoľaví, zraniteľnejšie než ostatné členské štáty. Tieto externé faktory zvýšeného migračného tlaku prispejú k existujúcim štrukturálnym nedostatkom v ich azylových systémoch, čím sa ešte viac oslabí ich schopnosť vysporiadať sa s touto naliehavou situáciou primeraným spôsobom.

Žiadny z ostatných členských štátov v súčasnosti podľa všetkého nie je v takej núdzovej situácii, akú zažívajú Taliansko a Grécko, s podobným výrazne zvýšeným počtom neregulárnych migrantov s vysokým podielom osôb s jednoznačnou potrebou medzinárodnej ochrany v kombinácii s vážnym ochromením ich azylových systémov.

Súčasná migračná situácia v Taliansku a Grécku je preto v rámci EÚ jedinečná a tlak na ich kapacity na vybavovanie žiadostí o medzinárodnú ochranu a na zabezpečenie primeraných podmienok prijatia a integračných perspektív osobám, ktoré jednoznačne potrebujú medzinárodnú ochranu, si vyžaduje, aby všetky ostatné členské štáty prejavili svoju solidaritu.

Komisia bude naďalej pozorne monitorovať vývoj migračných tokov, pokiaľ ide o všetky členské štáty vrátane Malty, ktoré z dôvodu podobnej zemepisnej polohy, ako má Taliansko a Grécko, v minulosti riešili podobné núdzové situácie. Podobné opatrenia preto v budúcnosti bude možné uplatňovať vo vzťahu k členským štátom, ktoré sa môžu ocitnúť v núdzovej situácii v dôsledku náhleho prílevu štátnych príslušníkov tretích krajín.

2. KONZULTÁCIE SO ZAINTERESOVANÝMI STRANAMI

Tento návrh sa predkladá ako výsledok súčasnej krízy v azylovej oblasti v Taliansku a Grécku. S cieľom zabrániť ďalšiemu zhoršovaniu azylovej situácie v týchto dvoch krajinách a poskytnúť im účinnú podporu Komisia musela reagovať rýchlo a čo najskôrpredložiť svoj návrh, ktorý sa zakladá na článku 78 ods. 3 zmluvy, tak, aby ho Rada mohla urýchlene prijať a aby členské štáty mohli vykonať dočasné opatrenia v prospech Talianska a Grécka.

Inštitúcie EÚ a kľúčové subjekty už vyjadrili široké spektrum svojich názorov na túto tému. Európska rada sa vo svojom vyhlásení z 23. apríla 2015 zaviazala zvážiť možnosti organizovania núdzovej relokácie medzi všetkými členskými štátmi na základe dobrovoľnosti. Európsky parlament vo svojom uznesení z 28. apríla 2015 vyzval Radu, aby vážne posúdila možnosť uplatnenia článku 78 ods. 3 zmluvy.

Úrad vysokého komisára Organizácie Spojených národov pre utečencov[4] vyzval EÚ, aby sa zaviazala vytvoriť nástroje solidarity v rámci EÚ, ktoré podporia najmä Grécko a Taliansko, vrátane relokácie sýrskych utečencov zachránených na mori do rozličných krajín Európy, a to na základe spravodlivého distribučného systému. Aj zástupcovia sektora mimovládnych organizácií vyjadrili svoje názory na otázky relokácie osôb, ktoré potrebujú medzinárodnú ochranu[5].

3. PRÁVNE PRVKY NÁVRHU

3.1. Zhrnutie navrhovaného opatrenia

Cieľom návrhu je stanoviť dočasné opatrenia v oblasti medzinárodnej ochrany v prospech Talianska a Grécka, aby sa mohli efektívnym spôsobom vysporiadať so súčasným výrazným prílivom štátnych príslušníkov tretích krajín na ich územia, ktorý vytvára tlak na ich azylové systémy.

Opatrenia predpokladané v tomto rozhodnutí predstavujú dočasnú výnimku z kritéria stanoveného v článku 13 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 604/2013 a z procesných krokov stanovených v článkoch 21, 22 a 29 uvedeného nariadenia vrátane lehôt. Právne a procesné záruky stanovené v nariadení (EÚ) č. 604/2013 vrátane práva na účinný prostriedok nápravy sa na žiadateľov, na ktorých sa vzťahuje toto rozhodnutie, neprestávajú uplatňovať.

V súlade s článkom 78 ods. 3 musia byť opatrenia, ktoré môžu byť prijaté v prospech členského štátu, dočasné. S cieľom zabezpečiť, aby prijaté opatrenia mali skutočný dosah v praxi a aby poskytovali Taliansku a Grécku skutočnú podporu pri zvládaní prílevu migrantov, by trvanie týchto opatrení zároveň nemalo byť príliš krátke. Preto sa navrhuje, aby sa dočasné opatrenia predpokladané v tomto návrhu uplatňovali počas obdobia 24 mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto rozhodnutia.

Dočasné opatrenia predpokladané v tomto návrhu sa týkajú v prvom rade relokácie žiadateľov o medzinárodnú ochranu, v ktorých prípade sa *prima facie* javí, že jednoznačne potrebujú medzinárodnú ochranu, z Talianska a Grécka do ostatných členských štátov.

Zodpovednosť za posúdenie žiadosti osoby, ktorá má byť relokovaná, prejde na ostatné členské štáty vymedzené v návrhu ako „členské štáty relokácie“. Posúdenie žiadosti sa bude vykonávať podľa pravidiel stanovených v smernici 2011/95/EÚ a smernici 2005/85/ES, a od 20. júla 2015 v smernici 2013/32/EÚ, ktorá nahradí smernicu 2005/85/ES. Podmienky

---

4 Návrhy UNHCR na riešenie súčasného a budúceho prílevu žiadateľov o azyl, utečencov a migrantov do Európy po mori z marca 2015 dostupné na adrese: http://www.refworld.org/docid/55016ba14.html.

5 Pozri napríklad desaťbodový plán Európskej rady pre utečencov a emigrantov na predchádzanie úmrtiam na mori z 23. apríla 2015 dostupný na adrese: www.ecre.org.

prijímania sa budú zabezpečovať podľa pravidiel stanovených v smernici 2003/9/ES a od 20. júla 2015 v smernici 2013/33/EÚ, ktorá nahradí smernicu 2003/9/ES.

V návrhu sa, pokiaľ ide o žiadateľov, ktorí majú byť relokovaní z Talianska, zavádza kvantitatívny cieľ 24 000, v prípade žiadateľov, ktorí majú byť relokovaní z Grécka 16 000, pričom prílohy k návrhu obsahujú dva distribučné kľúče vymedzujúce počet žiadateľov, ktorí sa majú z Talianska a Grécka relokovať do ostatných členských štátov. Toto rozdelenie medzi Talianskom a Gréckom sa zakladá na ich podieloch na celkovom počte neregulárnych prekročení hraníc osobami, ktoré jednoznačne potrebujú medzinárodnú ochranu, v Taliansku a Grécku. Zohľadňuje sa v ňom aj prudký nárast počtu neregulárnych prekročení hraníc v Grécku v období od januára do apríla 2015 v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka. Navrhuje sa, aby sa Taliansko a Grécko samy ako členské štáty relokácie na opatreniach nepodieľali. Celkový počet 40 000 žiadateľov, ktorí by sa mali relokovať z Talianska a Grécka, zodpovedá približne 40 % celkového počtu osôb, ktoré jednoznačne potrebujú medzinárodnú ochranu a ktoré neregulárne vstúpili na územie týchto dvoch krajín v roku 2014. Relokačné opatrenie navrhnuté v tomto rozhodnutí teda predstavuje spravodlivé rozdelenie zaťaženia medzi Taliansko a Grécko na jednej strane a ostatné členské štáty na strane druhej.

Rozsah postupu relokácie stanoveného v tomto rozhodnutí je obmedzený v dvoch smeroch.

Po prvé, navrhuje sa, aby sa toto rozhodnutie uplatňovalo len na žiadateľov, ktorí *prima facie* jednoznačne potrebujú medzinárodnú ochranu. Takíto žiadatelia sa v tomto návrhu vymedzujú ako žiadatelia so štátnou príslušnosťou, v prípade ktorej je priemerná miera uznávania potreby medzinárodnej ochrany na úrovni EÚ stanovená Eurostatom vyššia než 75 %.

Po druhé, navrhuje sa, aby sa toto rozhodnutie uplatňovalo iba na tých žiadateľov, v prípade ktorých by v súlade s kritériami prevzatia vymedzenými v nariadení (EÚ) č. 604/2013 v zásade mali byť zodpovednými členskými štátmi Taliansko alebo Grécko. Tým sa zaručí, aby sa nariadenie (EÚ) č. 604/2013 neprestávalo uplatňovať na tých žiadateľov nachádzajúcich sa v Taliansku a Grécku, medzi nimi aj žiadateľov s mierou uznávania potreby medzinárodnej ochrany vyše 75 %, pri ktorých jedno z objektívnych kritérií stanovených v uvedenom nariadení (napr. prítomnosť rodinných príslušníkov v inom členskom štáte) naznačuje, že zodpovedný je iný členský štát. Títo žiadatelia budú preto presunutí do iných členských štátov na základe uplatňovania nariadenia (EÚ) č. 604/2013, a nie v rámci dočasných opatrení predpokladaných v tomto návrhu. Zároveň sa nariadenie (EÚ) č. 604/2013 bude naďalej uplatňovať aj na osoby, ktoré neboli relokované v rámci tohto systému a ktoré ostatné členské štáty môžu poslať späť do Talianska. Pokiaľ ide o posledne menovanú skutočnosť, situácia je odlišná v prípade Grécka, kde je *status quo* také, že členské štáty na základe vykonávania rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci *M. S. S./Belgicko a Grécko* nasledovaného rozhodnutím Súdneho dvora Európskej únie vo veci *N. S./Spojené kráľovstvo*, ktoré potvrdili existenciu systémových nedostatkov azylového konania a podmienok prijímania žiadateľov o azyl v Grécku, pozastavili presuny v rámci dublinského systému do Grécka.

Aby sa zabezpečil rýchly presun dotknutých osôb do členského štátu relokácie, v návrhu sa stanovuje jednoduchý postup relokácie. Na účely vykonávania tohto rozhodnutia každý členský štát určí národné kontaktné miesto a oznámi ho ostatným členským štátom a Európskemu podpornému úradu pre azyl (EASO). Taliansko a Grécko s podporou EASO a prípadne styčných úradníkov členských štátov v pravidelných časových intervaloch určia žiadateľov, ktorí by mohli byť relokovaní. Pritom treba uprednostniť zraniteľných žiadateľov. Taliansko a Grécko potom oznámia kontaktným miestam ostatných členských štátov a EASO

presné počty žiadateľov, ktorí by mohli byť relokovaní. Ostatné členské štáty uvedú počet žiadateľov, ktorí môžu byť relokovaní na ich území okamžite, ako aj všetky ostatné relevantné informácie, napr. pokiaľ ide o prijatie rodín alebo zraniteľných žiadateľov. Taliansko alebo Grécko potom musí prijať oficiálne rozhodnutie o relokácii žiadateľa a oznámiť ho žiadateľovi. V návrhu sa uvádza, že žiadatelia, ktorým v súlade s povinnosťami stanovenými v článku 9 nariadenia (EÚ) č. 603/2013 musia byť odobraté odtlačky prstov, nesmú byť relokovaní, kým sa im odtlačky prstov neodoberú.V návrhu sa tiež špecifikuje, že členské štáty si ponechajú právo odmietnuť relokáciu žiadateľa, v prípade ktorého sú pravdepodobné obavy o národnú bezpečnosť alebo verejný poriadok. V návrhu sa predpokladá, že všetky procesné kroky sa musia vykonať čo najskôr a presun žiadateľa sa musí v každom prípade uskutočniť najneskôr do jedného mesiaca od jeho určenia ako žiadateľa na relokáciu. V návrhu sa napokon špecifikuje, že na účely postupu relokácie môžu členské štáty rozhodnúť o vyslaní styčných úradníkov do Talianska a Grécka.

Je jasné, že na zabezpečenie účinného vykonávania predpokladaných dočasných opatrení sú nevyhnutné plné odhodlanie a skutočná spolupráca členských štátov v rámci koordinovanej podpory, ktorú poskytne EASO.

Popri relokácii sa v návrhu stanovujú ďalšie opatrenia na podporu Talianska a Grécka na mieste. Konkrétne sa v návrhu predpokladá zvýšenie podpory poskytovanej Taliansku a Grécku inými členskými štátmi v rámci koordinácie zo strany EASO a iných príslušných agentúr. Cieľom je pomôcť Taliansku a Grécku najmä pri previerkach a v počiatočných fázach vybavovania žiadostí, ako aj pri vykonávaní postupu relokácie stanoveného v tomto návrhu (predovšetkým poskytovanie informácií a osobitnej pomoci dotknutým osobám a praktické opatrenia na vykonávanie presunov).

Pre Taliansko a Grécko sa v návrhu takisto stanovuje povinnosť, aby predložili Komisii plán zahŕňajúci primerané opatrenia v oblasti azylu, prvého prijatia a návratu, ktoré zvýšia kapacitu, kvalitu a efektívnosť ich systémov v týchto oblastiach, ako aj opatrenia na zabezpečenie správneho uplatňovania tohto rozhodnutia. Návrh predpokladá, že Komisia za určitých okolností bude môcť pozastaviť uplatňovanie tohto rozhodnutia.

Návrh obsahuje osobitné záruky a povinnosti pre žiadateľov, ktorí podliehajú relokácii do iného členského štátu. V návrhu sa špecifikuje právo na informácie o postupe relokácie, právo byť informovaný o rozhodnutí o relokácii, v ktorom musí byť presne uvedený členský štát relokácie, a právo na relokáciu s rodinnými príslušníkmi do toho istého členského štátu relokácie. V návrhu sa tiež pripomína povinnosť pri rozhodovaní o členskom štáte relokácie v prvom rade zohľadňovať záujem dieťaťa. To znamená okrem iného povinnosť pre Taliansko a Grécko, aby upozornili ostatné členské štáty, ak je žiadateľom, ktorý má byť relokovaný, maloletá osoba bez sprievodu, a aby spolu s členským štátom, ktorý prejaví záujem o relokáciu tejto maloletej osoby, ešte pred uskutočnením relokácie zabezpečili v súlade so všeobecným komentárom č. 14 (2013) Výboru OSN pre práva dieťaťa o práve dieťaťa na prvoradé zohľadnenie jeho záujmov[6] posúdenie záujmu dieťaťa. V návrhu sa tiež pripomínajú dôsledky sekundárneho pohybu žiadateľov o medzinárodnú ochranu alebo osôb pod medzinárodnou ochranou, na ktoré sa vzťahoval systém premiestňovania na základe v súčasnosti platných právnych predpisov EÚ, teda ak vstúpia na územie členského štátu iného, než je zodpovedný členský štát (v tomto prípade členský štát relokácie).

V návrhu sa pripomína, že Rada podľa článku 78 ods. 3 zmluvy môže na základe návrhu Komisie a po konzultácii s Európskym parlamentom prijať dočasné opatrenia v prospech členského štátu iného, než je Taliansko a Grécko, ktorý by čelil podobnej núdzovej situácii v dôsledku náhleho prílevu štátnych príslušníkov tretích krajín. Okrem toho sa v návrhu

[6] http://www2.ohchr.org/English/bodies/crc/docs/GC/CRC_C_GC_14_ENG.pdf.

stanovuje, že takéto opatrenia môžu prípadne zahŕňať pozastavenie plnenia povinností tohto členského štátu stanovených v tomto rozhodnutí.

V návrhu sa uvádza, že na relokačné opatrenia stanovené v tomto rozhodnutí sa bude vzťahovať finančná podpora z Fondu pre azyl, migráciu a integráciu (AMIF) zriadeného nariadením (EÚ) č. 516/2014. Na tento účel členské štáty relokácie dostanú na každého žiadateľa o medzinárodnú ochranu relokovaného z Talianska a Grécka podľa tohto rozhodnutia jednorazovú platbu vo výške 6 000 EUR. Táto finančná podpora sa bude realizovať pomocou postupov uvedených v článku 18 nariadenia (EÚ) č. 516/2014.

V návrhu sa vyžaduje, aby Taliansko a Grécko každé tri mesiace podali Rade a Komisii správu o vykonávaní tohto rozhodnutia vrátane plánov.

V návrhu sa napokon uvádza, že toto rozhodnutie sa vzťahuje na osoby, ktoré vstúpia na územie Talianska a Grécka odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto rozhodnutia. Rozhodnutie sa bude uplatňovať aj na žiadateľov, ktorí vstúpili na územie uvedených členských štátov od 15. apríla 2015, teda odo dňa spadajúceho do obdobia, keď došlo k tragickým udalostiam, ktoré podnietili Európsku radu k tomu, aby rozhodla o posilnení vnútornej solidarity a zodpovednosti a predovšetkým aby sa zaviazala zvýšiť núdzovú pomoc pre členské štáty na vonkajšej hranici.

3.2. Právny základ

Právnym základom navrhovaného rozhodnutia Rady je článok 78 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

V súlade s ustanoveniami protokolu č. 21 o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti pripojeného k ZFEÚ sa Spojené kráľovstvo a Írsko nezúčastňujú na prijímaní navrhovaných opatrení Radou podľa tretej časti hlavy V ZFEÚ. Spojené kráľovstvo a Írsko môžu do troch mesiacov od predloženia návrhu alebo iniciatívy, prípadne kedykoľvek po ich prijatí oznámiť Rade, že si želajú podieľať sa na prijatí a uplatňovaní týchto navrhovaných opatrení.

V súlade s ustanoveniami protokolu č. 22 o postavení Dánska pripojeného k ZFEÚ sa Dánsko nezúčastňuje na prijímaní navrhovaných opatrení Radou podľa tretej časti hlavy V ZFEÚ. Dánsko môže kedykoľvek v súlade so svojimi ústavnými požiadavkami oznámiť ostatným členským štátom, že si želá v plnej miere uplatňovať všetky príslušné opatrenia prijaté na základe hlavy V ZFEÚ.

Európske spoločenstvo uzavrelo dohody s Islandom, Nórskom, Švajčiarskom a Lichtenštajnskom o ich pridružení k „dublinskému acquis/acquis Eurodac“ (nariadenie č. 343/2003 nahradené nariadením č. 604/2013 a nariadením č. 2725/2000, ktoré bude nahradené nariadením č. 603/2014). Tento návrh nerozvíja „dublinské acquis/acquis Eurodac“, a preto neexistuje povinnosť oznámiť Komisii v mene pridružených členských štátov, že prijímajú toto rozhodnutie, keď ho schváli Rada. Pridružené štáty sa však môžu rozhodnúť dobrovoľne sa zúčastňovať na dočasných opatreniach stanovených v tomto rozhodnutí.

3.3. Zásada subsidiarity

Hlava V ZFEÚ pod názvom Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti prenáša určité právomoci v týchto záležitostiach na Európsku úniu. Tieto právomoci sa musia vykonávať v súlade s článkom 5 Zmluvy o Európskej únii, teda v takom rozsahu a vtedy, ak ciele navrhovaného opatrenia nemôžu uspokojivo dosiahnuť členské štáty, ale z dôvodov rozsahu alebo účinkov navrhovaného opatrenia ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Európskej únie.

Opísaná núdzová situácia spôsobená náhlym prílevom štátnych príslušníkov tretích krajín v Taliansku a Grécku vytvára značný tlak na ich azylové systémy a zdroje. V dôsledku toho môžu byť ovplyvnené ostatné členské štáty, a to vzhľadom na sekundárny pohyb týchto osôb z Talianska a Grécka do týchto štátov. Je zrejmé, že opatrenia jednotlivých členských štátov nemôžu uspokojivo reagovať na spoločné výzvy, ktorým v tejto oblasti čelia všetky členské štáty. Preto je v tejto oblasti nevyhnutné prijať opatrenia na úrovni EÚ.

3.4. Zásada proporcionality

Rozličné finančné a operačné opatrenia doteraz prijaté Európskou komisiou a EASO na podporu azylových systémov Talianska a Grécka sa ukázali ako nedostatočné na riešenie súčasnej krízovej situácie v týchto dvoch členských štátoch. Vzhľadom na naliehavosť a závažnosť situácie spôsobenej opísaným prílivom migrantov rozhodnutie prijať v tejto súvislosti ďalšie opatrenia na úrovni EÚ neprekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľa účinne riešiť situáciu. Návrh konkrétne predpokladá relokáciu 24 000 žiadateľov, ktorí jednoznačne potrebujú medzinárodnú ochranu, z Talianska a 16 000 takýchto žiadateľov z Grécka, v obidvoch prípadoch na území ostatných členských štátov počas obdobia dvoch rokov. Na základe štatistických údajov za rok 2014 a za prvé mesiace roku 2015 predstavuje počet relokovaných osôb v prípade Talianska 12 % z celkového počtu neregulárnych prekročení hraníc v Taliansku a v prípade Grécka 19 % z celkového počtu neregulárnych prekročení hraníc v Grécku.

Na zostávajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí podali alebo nepodali žiadosť o medzinárodnú ochranu, sa nebude relokačný systém vzťahovať a budú za nich naďalej zodpovedné Taliansko a Grécko alebo štát, ktorý bol určený ako zodpovedný členský štát podľa nariadenia (EÚ) č. 604/2013. Zároveň je podpora relokácie poskytovaná členskými štátmi Taliansku a Grécku spojená s tým, že Taliansko a Grécko predložia plány obsahujúce konkrétne opatrenia, ktoré majú Taliansko a Grécko prijať, aby sa zabezpečilo, že po skončení uplatňovania postupu relokácie stanoveného v tomto návrhu budú ich azylové a migračné systémy lepšie vybavené na riešenie mimoriadne kritických situácií, a že Komisia bude monitorovať dodržiavanie týchto plánov.

3.5. Dosah na základné práva

V dôsledku zavedenia dočasných opatrení v oblasti medzinárodnej ochrany v prospech Talianska a Grécka budú chránené základné práva žiadateľov, ktorí jednoznačne potrebujú medzinárodnú ochranu, stanovené v Charte základných práv EÚ (ďalej len „charta“).

Zámerom tohto rozhodnutia je chrániť právo na azyl a zabezpečiť ochranu pred vyhostením, ako sa stanovuje v článkoch 18 a 19 charty, a to najmä prostredníctvom zabezpečenia urýchleného prístupu dotknutých osôb k primeranému postupu pri poskytovaní medzinárodnej ochrany. Vďaka zabezpečeniu presunu dotknutých osôb do členského štátu, ktorý je schopný poskytnúť im vhodné podmienky prijatia a integračné perspektívy, má toto rozhodnutie okrem toho za cieľ zabezpečiť plné dodržiavanie práva na dôstojnosť a ochranu proti mučeniu a neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu, ako sa stanovuje v článkoch 1 a 4 charty. Toto rozhodnutie sa zameriava aj na ochranu práv dieťaťa v súlade s článkom 24 charty a právo na jednotu rodiny v súlade s článkom 7 charty.

3.6. Vplyv na rozpočet

Tento návrh predstavuje dodatočné náklady pre rozpočet EÚ v celkovej výške 240 000 000 EUR.

2015/0125 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o zavedení dočasných opatrení v oblasti medzinárodnej ochrany v prospech Talianska a Grécka

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie (ďalej len „zmluva“), a najmä na jej článok 78 ods. 3,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu,

keďže:

(1) V súlade s článkom 78 ods. 3 zmluvy, ak sa jeden alebo viac členských štátov ocitne v núdzovej situácii v dôsledku náhleho prílevu štátnych príslušníkov tretích krajín, môže Rada na návrh Komisie prijať dočasné opatrenia v prospech dotknutého, respektíve dotknutých členských štátov.

(2) V súlade s článkom 80 zmluvy by sa politiky Únie v oblasti hraničných kontrol, azylu a prisťahovalectva a ich vykonávanie mali spravovať zásadou solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti medzi členskými štátmi a právne akty Únie prijaté v tejto oblasti musia obsahovať vhodné opatrenia na uplatnenie tejto zásady.

(3) Nedávna krízová situácia v Stredozemí podnietila inštitúcie Únie k tomu, aby okamžite uznali mimoriadne migračné toky v tomto regióne a vyzvali na prijatie konkrétnych opatrení solidarity s členskými štátmi v prvej línii. Konkrétne predložila Európska komisia na spoločnom zasadnutí ministrov zahraničných vecí a ministrov vnútra 20. apríla 2015 desaťbodový plán okamžitých opatrení, ktoré sa majú prijať v reakcii na túto krízu, medzi ktorými bol aj záväzok zvážiť možnosti mechanizmu núdzovej relokácie.

(4) Vo svojich záveroch z 23. apríla 2015 Európska rada okrem iného rozhodla o posilnení vnútornej solidarity a zodpovednosti a predovšetkým sa zaviazala zvýšiť núdzovú pomoc členským štátom v prvej línii a zvážiť možnosti organizovania núdzovej relokácie medzi členskými štátmi na dobrovoľnom základe, ako aj rozmiestniť tímy Európskeho podporného úradu pre azyl (EASO) v členských štátoch v prvej línii na účely spoločného vybavovania žiadostí o medzinárodnú ochranu vrátane evidencie a odberu odtlačkov prstov.

(5) Vo svojom uznesení z 28. apríla 2015 Európsky parlament zdôraznil, že je potrebné, aby Únia založila svoju reakciu na najnovšie tragické udalosti v Stredozemí na solidarite a spravodlivom rozdelení zodpovednosti a aby zintenzívnila svoje úsilie v tejto oblasti v prospech členských štátov, do ktorých či už z absolútneho alebo relatívneho hľadiska prúdi najvyšší počet utečencov a žiadateľov o medzinárodnú ochranu.

(6) V roku 2014 boli viaceré členské štáty konfrontované s výrazným zvýšením celkového počtu migrantov vrátane žiadateľov o medzinárodnú ochranu prichádzajúcich na ich územie a v niektorých z nich táto situácia pretrvávala aj v prvých mesiacoch roku 2015. Viacerým členským štátom bola poskytnutá núdzová finančná pomoc Európskej komisie a operačná podpora úradu EASO s cieľom pomôcť im vyrovnať sa s týmto zvýšením.

(7) Vo svetle nedávnych tragických udalostí v Stredozemnom mori čelia spomedzi členských štátov, ktoré zaznamenávajú mimoriadny tlak, najmä Taliansko a Grécko, nebývalým tokom migrantov, medzi nimi aj žiadateľov o medzinárodnú ochranu, ktorí jednoznačne potrebujú medzinárodnú ochranu, prichádzajúcich na ich územie a vytvárajúcich značný tlak na ich migračné a azylové systémy.

(8) Podľa údajov Európskej agentúry pre riadenie operačnej spolupráce na vonkajších hraniciach (Frontex) boli hlavnými oblasťami neregulárneho prekračovania hraníc Únie v roku 2014 trasy vedúce stredným a východným Stredozemím. Len do Talianska prišlo v roku 2014 neregulárnym spôsobom vyše 170 000 migrantov, čo v porovnaní s rokom 2013 predstavuje nárast o 277 %. Neustály nárast bol zaznamenaný aj v Grécku, na ktorého územie vstúpilo viac ako 50 000 neregulárnych migrantov, čo oproti roku 2013 predstavuje nárast o 153 %. Štatistika za prvé mesiace roku 2015 v prípade Talianska potvrdzuje tento jasný trend. Grécko okrem toho v priebehu prvých mesiacov roku 2015 čelilo prudkému nárastu počtu neregulárnych prekročení hraníc, ktorý zodpovedá viac ako 50 % celkového počtu neregulárnych prekročení hraníc v roku 2014 (takmer 28 000 počas prvých štyroch mesiacov roku 2015 v porovnaní s celkovým počtom takmer 55 000 v roku 2014). Významný podiel na celkovom počte neregulárnych migrantov zaznamenaných v týchto dvoch regiónoch predstavovali migranti so štátnou príslušnosťou, ktorá podľa údajov Eurostatu spĺňa podmienky vysokej miery uznávania potreby medzinárodnej ochrany na úrovni Únie (v roku 2014 predstavovali Sýrčania a Eritrejčania, v prípade ktorých je miera uznávania na úrovni Únie vyše 75 %, v Taliansku viac ako 40 % neregulárnych migrantov a v Grécku viac ako 50 % týchto migrantov). Podľa Eurostatu sa zistilo, že v Grécku sa v roku 2014 neregulárne zdržiavalo 30 505 Sýrčanov v porovnaní s 8 220 v roku 2013.

(9) V Taliansku požiadalo podľa Eurostatu v roku 2014 o medzinárodnú ochranu 64 625 osôb v porovnaní s 26 920 osobami v roku 2013 (ide teda o nárast o 143 %). Menší nárast počtu žiadostí bol zaznamenaný v Grécku, kde bolo žiadateľov 9 430 (nárast o 15 %).

(10) Podľa údajov agentúry Frontex bola v roku 2014 ďalšou dôležitou migračnou trasou do Únie trasa cez západný Balkán s počtom 43 357 neregulárnych prekročení hraníc. Väčšina migrantov, ktorí využívajú balkánsku trasu, však *prima facie* nepotrebuje medzinárodnú ochranu, keďže 51 % migrantov predstavujú len Kosovčania.

(11) Doposiaľ boli prijaté mnohé opatrenia na podporu Talianska a Grécka v rámci migračnej a azylovej politiky, medzi nimi aj poskytnutie značnej núdzovej pomoci a operačnej podpory EASO. Taliansko a Grécko boli druhým a tretím najväčším príjemcom finančných prostriedkov vyplatených počas obdobia 2007 – 2013 v rámci rámcového programu „Solidarita a riadenie migračných tokov“ (SOLID) a okrem toho dostali značné núdzové finančné prostriedky. Taliansko a Grécko zostanú aj v období rokov 2014 – 2020 naďalej hlavnými príjemcami prostriedkov z Fondu pre azyl, migráciu a integráciu (AMIF).

(12) Z dôvodu pokračujúcej nestability a konfliktov v bezprostrednom susedstve Talianska a Grécka je veľmi pravdepodobné, že na ich migračné a azylové systémy bude naďalej vyvíjaný významný a zvýšený tlak, pričom veľká časť migrantov môže potrebovať medzinárodnú ochranu. To dokazuje naliehavú potrebu preukázať solidaritu s Talianskom a Gréckom a doplniť doteraz prijaté opatrenia na ich podporu dočasnými opatreniami v oblasti medzinárodnej ochrany.

(13) Zároveň by Taliansko a Grécko mali zabezpečiť štrukturálne riešenia nedostatkov vo fungovaní svojich azylových a migračných systémov. Opatrenia stanovené v tomto rozhodnutí by preto mali byť sprevádzané vytvorením solídneho strategického rámca na riešenie krízovej situácie a zintenzívnenie prebiehajúceho reformného procesu v týchto oblastiach zo strany Talianska a Grécka. V tejto súvislosti by Taliansko a Grécko do jedného mesiaca od nadobudnutia účinnosti tohto rozhodnutia mali predložiť Komisii plány, ktoré by mali zahŕňať primerané opatrenia v oblasti azylu, prvého prijatia a návratu, ktoré posilnia kapacitu a zvýšia kvalitu a efektívnosť ich systémov v týchto oblastiach, ako aj opatrenia na zabezpečenie náležitého vykonávania tohto rozhodnutia s cieľom umožniť im po skončení uplatňovania tohto rozhodnutia lepšie zvládať možný zvýšený prílev migrantov na ich územia.

(14) Komisii by sa mala zveriť právomoc prípadne pozastaviť uplatňovanie tohto rozhodnutia na obmedzený čas v prípadoch, ak Taliansko alebo Grécko nedodržia svoje záväzky v tejto oblasti.

(15) Ak by podobnej núdzovej situácii v dôsledku náhleho prílevu štátnych príslušníkov tretích krajín čelil členský štát iný ako Taliansko a Grécko, môže Rada na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom prijať dočasné opatrenia v prospech dotknutého členského štátu v súlade s článkom 78 ods. 3 zmluvy. Tieto opatrenia môžu prípadne zahŕňať pozastavenie plnenia povinností tohto členského štátu stanovených v tomto rozhodnutí.

(16) V súlade s článkom 78 ods. 3 zmluvy by plánované opatrenia v prospech Talianska a Grécka mali byť dočasnej povahy. Obdobie 24 mesiacov je primerané na zabezpečenie toho, aby opatrenia stanovené v tomto rozhodnutí mali skutočný účinok, pokiaľ ide o podporu Talianska a Grécka pri zvládaní významných migračných tokov na ich území.

(17) Opatrenia predpokladané v tomto rozhodnutí predstavujú dočasnú výnimku z kritéria stanoveného v článku 13 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013[7] a z procesných krokov stanovených v článkoch 21, 22 a 29 uvedeného nariadenia vrátane lehôt.

(18) Muselo sa prijať rozhodnutie týkajúce sa kritérií, ktoré sa majú uplatniť pri rozhodovaní o tom, ktorí žiadatelia sa majú relokovať z Talianska a Grécka a aký má byť ich počet. Predpokladá sa jasný a funkčný systém, ktorý vychádza z hranice priemernej miery rozhodnutí o poskytnutí medzinárodnej ochrany v konaní na prvom stupni na úrovni Únie podľa definície Eurostatu z celkového počtu rozhodnutí o žiadostiach o medzinárodnú ochranu prijatých na prvom stupni na úrovni Únie, ako sa uvádza v najnovších dostupných štatistikách. Táto hranica by na jednej strane musela v maximálnom možnom rozsahu zabezpečiť, aby všetci žiadatelia, ktorí

[7] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 180, 29.6.2013, s. 31).

s najväčšou pravdepodobnosťou potrebujú medzinárodnú ochranu, mohli svoje práva na ochranu v členskom štáte relokácie využívať v plnej miere a čo najskôr. Na druhej strane by v maximálnej možnej miere zabránila tomu, aby žiadatelia, ktorí pravdepodobne dostanú zamietavé rozhodnutie o svojej žiadosti, boli relokovaní do iného členského štátu a aby sa im tak neoprávnene predĺžil pobyt v Únii. Na základe údajov Eurostatu o prvostupňových rozhodnutiach za rok 2014 by sa v tomto rozhodnutí mala použiť hranica 75 %, ktorá zodpovedá rozhodnutiam o žiadostiach Sýrčanov a Eritrejčanov v uvedenom roku.

(19) Dočasné opatrenia sú určené na zmiernenie značného azylového tlaku, ktorému je vystavené Taliansko a Grécko, a to najmä prostredníctvom relokácie významného počtu žiadateľov, ktorí jednoznačne potrebujú medzinárodnú ochranu a ktorí prídu na územie Talianska a Grécka po dni, kedy toto rozhodnutie nadobudne účinnosť. Ak sa vezme do úvahy celkový počet štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí v roku 2014 neregulárne vstúpili na územie Talianska a Grécka, a počet tých, ktorí jednoznačne potrebujú medzinárodnú ochranu, z Talianska a Grécka by sa malo relokovať celkovo 40 000 žiadateľov, ktorí jednoznačne potrebujú medzinárodnú ochranu. Tento počet zodpovedá približne 40 % celkového počtu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí jednoznačne potrebujú medzinárodnú ochranu a ktorí v roku 2014 neregulárne vstúpili na územie Talianska a Grécka. Relokačné opatrenie navrhnuté v tomto rozhodnutí teda predstavuje spravodlivé rozdelenie zaťaženia medzi Taliansko a Grécko na jednej strane a ostatné členské štáty na strane druhej. Na základe porovnania rovnakých dostupných celkových údajov za Taliansko a Grécko za rok 2014 a za prvé štyri mesiace roku 2015 by 60 % týchto žiadateľov malo byť relokovaných z Talianska a 40 % z Grécka.

(20) V súlade s prílohou k oznámeniu Komisie o európskej migračnej agende[8] by navrhovaný distribučný kľúč mal vychádzať z a) počtu obyvateľov (40 % váhy), b) celkového HDP (40 % váhy), c) priemerného počtu spontánnych žiadostí o azyl a počtu presídlených utečencov na milión obyvateľov za obdobie 2010 – 2014 (10 % váhy) a d) miery nezamestnanosti (10 % váhy). Distribučné kľúče stanovené v prílohe I a prílohe II k tomuto rozhodnutiu zohľadňujú skutočnosť, že členské štáty, z ktorých sa relokácia uskutoční, by sa samy nemali zúčastňovať na opatreniach ako členské štáty relokácie.

(21) Fond pre azyl, migráciu a integráciu (AMIF) zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 516/2014[9] poskytuje podporu operáciám dohodnutým medzi členskými štátmi, ktorých cieľom je rozdelenie zaťaženia, a môže sa prispôsobovať novému vývoju politiky v tejto oblasti. V článku 7 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 516/2014 sa pre členské štáty stanovuje možnosť zaviesť opatrenia súvisiace s presunom žiadateľov o medzinárodnú ochranu ako súčasť ich vnútroštátnych programov, pričom v článku 18 nariadenia (EÚ) č. 516/2014 sa predpokladá možnosť jednorazovej platby vo výške 6 000 EUR za presun osôb pod medzinárodnou ochranou z iného členského štátu.

(22) Vzhľadom na uplatňovanie zásady solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti a na to, že toto rozhodnutie predstavuje ďalší vývoj politiky v tejto

---

8 COM(2015) 240 final.

9 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 516/2014 zo 16. apríla 2014, ktorým sa zriaďuje Fond pre azyl, migráciu a integráciu, a ktorým sa mení rozhodnutie Rady 2008/381/ES a rušia rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady č. 573/2007/ES a č. 575/2007/ES a rozhodnutie Rady 2007/435/ES (Ú. v. EÚ L 150, 20.5.2014, s. 168).

oblasti, je vhodné zabezpečiť, aby členské štáty relokujúce žiadateľov, ktorí jednoznačne potrebujú medzinárodnú ochranu, z Talianska alebo Grécka podľa tohto rozhodnutia, dostali na každú relokovanú osobu jednorazovú platbu, ktorá sa rovná jednorazovej platbe stanovenej v článku 18 nariadenia (EÚ) č. 516/2014 a vypláca sa podľa rovnakých postupov. S týmto opatrením je spojená obmedzená, dočasná výnimka z článku 18 nariadenia 516/2014, pretože jednorazová platba by sa mala vyplácať za relokovaných žiadateľov, a nie za osoby pod medzinárodnou ochranou. Takéto dočasné rozšírenie okruhu možných prijímateľov jednorazovej platby je skutočne neoddeliteľnou súčasťou núdzového systému zriadeného týmto rozhodnutím.

(23) Je potrebné zabezpečiť zavedenie rýchleho postupu relokácie a doplniť vykonávanie dočasných opatrení úzkou administratívnou spoluprácou medzi členskými štátmi a operačnou podporou, ktoré poskytne EASO.

(24) Počas celého postupu relokácie, až kým sa nevykoná presun žiadateľa, by sa mali zohľadňovať národná bezpečnosť a verejný poriadok.

(25) Pri rozhodovaní o tom, ktorí žiadatelia, ktorí jednoznačne potrebujú medzinárodnú ochranu, by mali byť relokovaní z Talianska a Grécka, by sa mali uprednostniť zraniteľní žiadatelia v zmysle článku 22 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/33/EÚ[10]. V tejto súvislosti by mali byť prvoradé osobitné potreby žiadateľov vrátane zdravia. Prvoradým hľadiskom by vždy mal byť záujem dieťaťa.

(26) S cieľom rozhodnúť o tom, ktorý konkrétny členský štát by mal byť členským štátom relokácie, by sa okrem toho osobitná pozornosť mala venovať špecifickým kvalifikáciám dotknutých žiadateľov, ktoré by mohli uľahčiť ich integráciu v členskom štáte relokácie, ako aj ich jazykovým zručnostiam. V prípade obzvlášť zraniteľných žiadateľov by sa navyše pozornosť mala venovať schopnosti členského štátu relokácie poskytnúť týmto žiadateľom primeranú podporu.

(27) Efektívne uplatňovanie postupu relokácie vrátane riadnej identifikácie žiadateľov, ktorí majú byť relokovaní, pričom sa vezme do úvahy ich zraniteľnosť a kvalifikácie, by mali uľahčiť styční úradníci pôsobiaci v Taliansku a Grécku, ktorých vymenujú členské štáty.

(28) Právne a procesné záruky stanovené v nariadení (EÚ) č. 604/2013 sa uplatňujú aj na žiadateľov, na ktorých sa vzťahuje toto rozhodnutie. Žiadatelia by okrem toho mali byť informovaní o postupe relokácie stanovenom v tomto rozhodnutí a mali by byť oboznámení s rozhodnutím o relokácii. Vzhľadom na to, že žiadateľ podľa právnych predpisov EÚ nemá právo zvoliť si členský štát zodpovedný za vybavenie jeho žiadosti, mal by mať výlučne v záujme zabezpečenia dodržiavania jeho základných práv v súlade s nariadením (EÚ) č. 604/2013 právo na účinný opravný prostriedok proti rozhodnutiu o relokácii.

(29) Pred a po presune do členského štátu relokácie by žiadatelia mali mať práva a záruky stanovené v smernici Rady 2003/9/ES[11] a v smernici Rady 2005/85/ES[12], a od 20. júla 2015 v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2013/33/EÚ a v smernici Európskeho

---

[10] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/33/EÚ z 26. júna 2013, ktorou sa stanovujú normy pre prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 180, 29.6.2013, s. 96).

[11] Smernica Rady 2003/9/ES z 27. januára 2003, ktorou sa ustanovujú minimálne normy pre prijímanie žiadateľov o azyl (Ú. v. EÚ L 31, 6.2.2003, s. 18).

[12] Smernica Rady 2005/85/ES z 1. decembra 2005 o minimálnych štandardoch pre konanie v členských štátoch o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca (Ú. v. EÚ L 326, 13.12.2005, s. 13).

parlamentu a Rady 2013/32/EÚ[13], a to aj v súvislosti s ich osobitnými potrebami pri prijímaní a osobitnými procesnými potrebami. Na žiadateľov, na ktorých sa vzťahuje toto rozhodnutie, sa okrem toho uplatňuje aj nariadenie Rady (ES) č. 2725/2000[14] a od 20. júla 2015 aj nariadenie (EÚ) č. 603/2013[15].

(30) Mali by sa prijať opatrenia s cieľom zabrániť sekundárnemu pohybu relokovaných osôb z členského štátu relokácie do iných členských štátov. Žiadatelia by konkrétne mali byť informovaní o následkoch ďalšieho pohybu v rámci členských štátov a o skutočnosti, že v prípade, ak im členský štát relokácie poskytne medzinárodnú ochranu, majú v zásade nárok len na práva spojené s medzinárodnou ochranou v tomto členskom štáte.

(31) Keďže ciele tohto rozhodnutia nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni jednotlivých členských štátov, ale z dôvodov rozsahu a dôsledkov opatrenia ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto rozhodnutie neprekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie tohto cieľa.

(32) Toto rozhodnutie rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané chartou.

(33) [V súlade s článkom 3 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, tieto členské štáty oznámili želanie zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tohto rozhodnutia.]

ALEBO

(34) [V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, a bez toho, aby bol dotknutý článok 4 uvedeného protokolu, sa tieto členské štáty nezúčastňujú na prijatí tohto rozhodnutia a nie sú ním viazané ani nepodliehajú jeho uplatňovaniu.]

ALEBO

(35) [V súlade s článkami 1 a 2 a s článkom 4a ods. 1 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, a bez toho, aby bol dotknutý článok 4 uvedeného protokolu, sa Spojené kráľovstvo nezúčastňuje na prijatí tohto rozhodnutia a nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu.

---

13 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (Ú. v. EÚ L 180, 29.6.2013, s. 60).

14 Nariadenie Rady (ES) č. 2725/2000 z 11. decembra 2000, ktoré sa týka zriadenia systému Eurodac na porovnávanie odtlačkov prstov pre účinné uplatňovanie Dublinského dohovoru (Ú. v. ES L 316, 15.12.2000, s. 1).

15 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 603/2013 z 26. júna 2013 o zriadení systému Eurodac na porovnávanie odtlačkov prstov pre účinné uplatňovanie nariadenia (EÚ) č. 604/2013, ktorým sa ustanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov, a o žiadostiach orgánov členských štátov na presadzovanie práva a Europolu o porovnanie s údajmi v systéme Eurodac na účely presadzovania práva a o zmene nariadenia (EÚ) č. 1077/2011, ktorým sa zriaďuje Európska agentúra na prevádzkové riadenie rozsiahlych informačných systémov v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (Ú. v. EÚ L 180, 29.6.2013, s. 1).

(36) V súlade s článkom 3 a s článkom 4a ods. 1 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, Írsko (listom z ...) oznámilo želanie zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tohto rozhodnutia.]

ALEBO

(37) [V súlade s článkom 3 a s článkom 4a ods. 1 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, Spojené kráľovstvo (listom z ...) oznámilo želanie zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tohto rozhodnutia.

(38) V súlade s článkami 1 a 2 a s článkom 4a ods. 1 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, a bez toho, aby bol dotknutý článok 4 uvedeného protokolu, sa Írsko nezúčastňuje na prijatí tohto rozhodnutia a nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu.]

(39) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto rozhodnutia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu.

(40) Vzhľadom na naliehavosť situácie by toto rozhodnutie malo nadobudnúť účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Predmet úpravy

Týmto rozhodnutím sa zavádzajú dočasné opatrenia v oblasti medzinárodnej ochrany v prospech Talianska a Grécka s cieľom umožniť im zvládať núdzovú situáciu v dôsledku náhleho prílevu štátnych príslušníkov tretích krajín do týchto členských štátov.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto rozhodnutia sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

a) „žiadosť o medzinárodnú ochranu“ je žiadosť o medzinárodnú ochranu podľa vymedzenia v článku 2 písm. h) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ[16];

b) „žiadateľ“ je štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti, ktorí podali žiadosť o medzinárodnú ochranu, v súvislosti s ktorou ešte nebolo prijaté konečné rozhodnutie;

c) „medzinárodná ochrana“ je postavenie utečenca a postavenie osoby s doplnkovou ochranou podľa vymedzenia v článku 2 písm. e) a g) smernice 2011/95/EÚ;

[16] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany (Ú. v. EÚ L 337, 20.12.2011, s. 9).

d) „rodinní príslušníci“ sú rodinní príslušníci podľa vymedzenia v článku 2 písm. g) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013;

e) „relokácia“ je presun žiadateľa z územia členského štátu, ktorý sa podľa kritérií stanovených v kapitole III nariadenia (EÚ) č. 604/2013 považuje za zodpovedný za posúdenie jeho žiadosti o medzinárodnú ochranu, na územie členského štátu relokácie;

f) „členský štát relokácie“ je členský štát, ktorý sa po relokácii žiadateľa na územie tohto členského štátu stane zodpovedným za posúdenie jeho žiadosti o medzinárodnú ochranu v súlade s nariadením (EÚ) č. 604/2013.

Článok 3

Rozsah pôsobnosti

1. Relokácia sa uskutoční iba v prípade tých žiadateľov, ktorých žiadosť o medzinárodnú ochranu podľa kritérií na určenie zodpovedného členského štátu stanovených v kapitole III nariadenia (EÚ) č. 604/2013 má v zásade posudzovať Taliansko a Grécko.

2. Relokácia podľa tohto rozhodnutia sa uplatňuje iba v prípade žiadateľov so štátnou príslušnosťou, v prípade ktorej podiel rozhodnutí o poskytnutí medzinárodnej ochrany na celkovom počte rozhodnutí o žiadostiach o medzinárodnú ochranu prijatých v konaní na prvom stupni podľa kapitoly III smernice 2013/13/EÚ predstavuje podľa najnovších dostupných údajov Eurostatu o priemere za celú EÚ 75 % alebo viac. V prípade osôb bez štátnej príslušnosti sa zohľadní krajina predchádzajúceho obvyklého pobytu.

Článok 4

Distribučný kľúč

1. Z Talianska sa na územie ostatných členských štátov relokuje 24 000 žiadateľov tak, ako sa uvádza v prílohe I.

2. Z Grécka sa na územie ostatných členských štátov relokuje 16 000 žiadateľov tak, ako sa uvádza v prílohe II.

Článok 5

Postup relokácie

1. Na účely administratívnej spolupráce potrebnej na vykonávanie tohto rozhodnutia určí každý členský štát národné kontaktné miesto, ktorého adresu oznámi ostatným členským štátom a úradu EASO. Členské štáty v súčinnosti s EASO prijmú všetky potrebné opatrenia na zavedenie priamej spolupráce a výmeny informácií medzi príslušným orgánmi.

2. Taliansko a Grécko v pravidelných intervaloch počas obdobia uplatňovania tohto rozhodnutia s podporou EASO a prípadne styčných úradníkov členských štátov uvedených v odseku 8 identifikujú jednotlivých žiadateľov, ktorí sa majú relokovať do ostatných členských štátov, a oznámia kontaktným miestam týchto členských štátov a EASO počet žiadateľov, ktorí môžu byť relokovaní. Na tento účel sa uprednostnia zraniteľní žiadatelia v zmysle článku 22 smernice 2013/33/EÚ.

3. Členské štáty čo najskôr po prijatí informácií podľa odseku 2 uvedú počet žiadateľov, ktorí môžu byť okamžite relokovaní na ich územie, a všetky ďalšie relevantné informácie, pričom neprekročia počty uvedené v prílohe I a v prílohe II.

4. Taliansko a Grécko na základe informácií prijatých podľa odseku 3 čo najskôr prijmú rozhodnutie o relokácii každého z identifikovaných žiadateľov do konkrétneho členského štátu relokácie a oznámia ho žiadateľovi v súlade s článkom 6 ods. 4.

5. Žiadatelia, ktorým v súlade s povinnosťami stanovenými v článku 9 nariadenia (EÚ) č. 603/2013 musia byť odobraté odtlačky prstov, môžu byť relokovaní iba vtedy, ak im boli odtlačky prstov odobraté.

6. Presun žiadateľa na územie členského štátu relokácie sa uskutoční čo najskôr po dni oznámenia rozhodnutia o presune podľa článku 6 ods. 4.

7. Členské štáty si ponechajú právo odmietnuť relokáciu žiadateľa, v prípade ktorého sú pravdepodobné obavy o národnú bezpečnosť alebo verejný poriadok.

8. Na účely vykonávania všetkých aspektov postupu relokácie opísaných v tomto článku členské štáty môžu rozhodnúť o vyslaní styčných úradníkov do Talianska a Grécka.

9. Postup relokácie stanovený v tomto článku nesmie trvať dlhšie ako jeden mesiac od identifikácie konkrétnych žiadateľov, ktorí sa majú relokovať, v súlade s odsekom 2 tohto článku.

Článok 6

Práva a povinnosti žiadateľov o medzinárodnú ochranu, na ktorých sa vzťahuje toto rozhodnutie

1. Pri vykonávaní tohto rozhodnutia budú mať členské štáty na zreteli v prvom rade záujem dieťaťa.

2. Členské štáty zabezpečia, aby rodinní príslušníci, ktorí patria do rozsahu pôsobnosti tohto rozhodnutia, boli relokovaní na územie toho istého členského štátu.

3. Taliansko a Grécko pred rozhodnutím o relokácii žiadateľa informujú tohto žiadateľa v jazyku, ktorému žiadateľ rozumie alebo o ktorom sa odôvodnene predpokladá, že mu rozumie, o postupe relokácie stanovenom v tomto rozhodnutí.

4. Taliansko a Grécko po prijatí rozhodnutia o relokácii žiadateľa a pred samotnou relokáciou písomne oznámia dotknutej osobe rozhodnutie o jej relokácii. V rozhodnutí sa uvedie členský štát relokácie.

5. Žiadateľ alebo osoba pod medzinárodnou ochranou, ktorí vstúpia na územie iného členského štátu, než je členský štát relokácie, bez splnenia podmienok pobytu v tomto inom členskom štáte, sú povinní okamžite sa vrátiť v súlade s pravidlami stanovenými v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 a členský štát relokácie je povinný ich prijať v súlade s pravidlami stanovenými v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES[17].

Článok 7

Operačná podpora pre Taliansko a Grécko

Členské štáty zvýšia svoju podporu pre Taliansko a Grécko v oblasti medzinárodnej ochrany prostredníctvom príslušných činností koordinovaných úradom EASO a ďalšími príslušnými agentúrami, a to najmä prostredníctvom prípadného poskytovania národných expertov na tieto podporné činnosti:

a) preverovanie štátnych príslušníkov tretích krajín prichádzajúcich do Talianska a Grécka vrátane jednoznačnej identifikácie, odobratia odtlačkov prstov a evidencie žiadostí o medzinárodnú ochranu;

17 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (Ú. v. EÚ L 348, 24.12.2008, s. 98).

b) prvotné spracovanie žiadostí;

c) poskytovanie informácií a prípadne potrebnej špecifickej pomoci žiadateľom alebo potenciálnym žiadateľom, ktorí by mohli byť predmetom relokácie v súlade s týmto rozhodnutím;

d) vykonávanie presunu žiadateľov do členského štátu relokácie.

Článok 8

Doplňujúce opatrenia, ktoré majú prijať Taliansko a Grécko

1. Tak Taliansko, ako aj Grécko do jedného mesiaca po nadobudnutí účinnosti tohto rozhodnutia predložia Komisii plán zahŕňajúci primerané opatrenia v oblasti azylu, prvého prijatia a návratu, ktoré zvýšia kapacitu, kvalitu a efektívnosť ich systémov v týchto oblastiach, ako aj opatrenia na zabezpečenie správneho vykonávania tohto rozhodnutia. Taliansko a Grécko tento plán vykonajú v plnom rozsahu.

2. Ak Taliansko alebo Grécko nesplnia povinnosť uvedenú v odseku 1, Komisia môže rozhodnúť o pozastavení účinnosti tohto rozhodnutia vo vzťahu k danému členského štátu na obdobie do troch mesiacov. Komisia môže jedenkrát rozhodnúť o predĺžení tohto pozastavenia najviac o ďalšie tri mesiace.

Článok 9

Núdzové situácie v členských štátoch relokácie

V prípade núdzovej situácie v dôsledku náhleho prílevu štátnych príslušníkov tretích krajín do členského štátu relokácie môže Rada v súlade s článkom 78 ods. 3 zmluvy na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom prijať dočasné opatrenia v prospech dotknutého členského štátu. Tieto opatrenia môžu prípadne zahŕňať pozastavenie plnenia povinností tohto členského štátu stanovených v tomto rozhodnutí.

Článok 10

Finančná podpora

Členský štát relokácie dostane na každého žiadateľa o medzinárodnú ochranu relokovaného podľa tohto rozhodnutia jednorazovú platbu vo výške 6 000 EUR. Táto finančná podpora sa vykoná podľa postupov uvedených v článku 18 nariadenia (EÚ) č. 516/2014.

Článok 11

Podávanie správ

Taliansko a Grécko predložia Rade a Komisii každé tri mesiace správu o vykonávaní tohto rozhodnutia vrátane plánov uvedených v článku 8.

Článok 12

Nadobudnutie účinnosti

1. Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

2. Uplatňuje sa do [*24 mesiacov od nadobudnutia účinnosti*].

3. Uplatňuje sa na osoby, ktoré vstúpia na územie Talianska a Grécka od [*[Ú. v. EÚ nahradí tento text presným dátumom nadobudnutia účinnosti*] do [*Ú. v. EÚ nahradí tento text presným*

dátumom nadobudnutia účinnosti plus 24 mesiacov], ako aj na žiadateľov, ktorí vstúpili na územie týchto členských štátov od 15. apríla 2015.

V Bruseli

Za Radu
predseda